

Поліські обереги Марії Катеринич

Любиковицька майстриня Марія Катеринич захоплюється вишиванням ще з дитинства. Весь її дім нагадує дивовижний музей кольорів та орнаментів, створених власними руками. Вона — берегиня народної мудрості та поліських традицій, зразок справжньої жінки та люблячої матері. За порадою до неї звертаються навіть умілі рукодільниці.

Марія Василівна народилася в Стрільську. Ще з дитинства батьки прищепили їй любов до прекрасного, прагнення продовжувати славні починання прашчурів.

— Біля батьківської оселі навесні завжди гніздилися лелеки, тому до нас часто приходили гості або подорожні, бо вважалося, якщо бузько зів'є гніздо на стрісі — сім'я в тому домі живе добра, — розповідає Марія Василівна.

Тривалий час пані Катеринич очолювала Любиковицький БК. Кожен виступ або ж концерт проходив через фібри душі. Односельці знають майстриню не лише як чудового організатора, а й дбайливу матір, що виховала трьох синів. Вони вже випурхнули із сімейного гніздечка, дбають про власні родини. Проте матері не забувають. Часто відвідують, допомагають. Бо у вихованні, переконана пані Катеринич, важливі не лише людяність і самостійність, а й порядність та шанобливість.

Марія Василівна — солістка фольклорно-етнографічного гурту «Вербиченька», котрий давно виступає на сценах Любикович і району.

— Коли співаєш, відчуваєш музику серця, вона кличе до танцю, стає оберегом від усього зла. Те саме відчуття, поклик багатогранної радості та ширості огортає, коли берешся вишивати. Улюблена робота приносить радість, — розповідає пані Марія, — натхнення неслухняне. Інколи розбурхає серед ночі, інколи — з першими променями сонця. Вишивка та пісня — традиційні поліські обереги. Наші предки вважали, що вони оберігають від усього злого.

Марія Катеринич - справжній експерт не лише по вишитих подушках, рушничках і килимках, а й сорочках.

— Символіка вишиваних сорочок Полісся надзвичайно розмаїта. На них зображували геометричний природний орнамент, а також силуети рослин і тварин. Зображення залежали від колориту місцевості. Рослинний орнамент особливо багатобарвний. Поліські майстрині зображували на вишиванках виноград, яблука, в'юнкий хміль, елементи синього барвінку, папороті. Барвінок, до прикладу, ознаменовував життєві сили, здоров'я, фонтануючу від серця енергетику, що гармоніювала з добром і щирістю. Тваринний орнамент вишиваних сорочок українців теж має особливий характер. На вишиванках традиційно святкових,

зображували, зазвичай, елементи благородних тварин, котрих вважали світлими, чистими. Однак це теж залежало від місцевих уподобань. Із птахів поліщуки вишивали голубів, зозуль, сов, комах — метеликів, жуків, з інших тварин — зайців, риб, жаб, коней... Особливою святістю наділялася весільна сорочка. Вважалося, що вона є символом життя та молодості, а орнамент, присутній на ній, дасть молодим щастя та благополуччя на довгі літа. Саме тому весільну сорочку довго зберігали. В народній обрядовості присутня традиція, за якою саме молода повинна вишити її своєму нареченому. Головне — робити це щиро й з любов'ю, бо під вінець, до Божого благословення, жених піде саме в ній. Кожен українець, за традицією, повинен був мати святкові та буденні сорочки на всі випадки життя. Вони переважно дарувалися ріднею або були вишиті кимось із близьких символізували світло душі, тому носити їх треба було обережно, уважно, без гніву та злоби. У народі побутують повір'я: «Чужа сорочка не гріє» та «Своя сорочка ближча до тіла». Зрозуміло, що ознаменовують вони близькість людини з якимись власними початками, рідним домом. Саме тому вишивана сорочка здавна вважається святою, а особливо якщо вишита руками матері, — ділиться життєвою мудрістю любиковицька рукодільниця.

— Пані Марія — унікальна людина. Здавалося б, коли приходиш до неї, на перший погляд нічого незвичного не помічаєш, окрім, звісно, майстерно вишитих подушок і килимків, однак потім, під час розмови, пізнаєш не лише якийсь новий досвід, бо Марія Василівна завжди розповідає щось захоплююче, а й отримуєш заряд позитивної енергії, — каже про свою наставницю нинішня завідувачка публічно-шкільною бібліотекою Любикович, поетка Тамара Гнатюк.

У будинку Марія Василівна тримає чимало різноманітних вазонів і квітів. Влітку доглядає сад. А він у неї розкішний. Натруджені руки справжньої поліської жінки ніколи не стомлюються, а щедре серце — любити. Саме на таких людях і тримається світ.

Петро КАТЕРИНИЧ.